

บทคัดย่อ

บทนำ ผู้ป่วยโรคอหิวาต์เทียมมีแนวโน้มที่จะมีน้ำหนักมากกว่าเด็กปกติทั่วไป ในประเทศไทยยังไม่เคยมีรายงานความชุกของภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนในผู้ป่วยเด็กโรคอหิวาต์เทียม และการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนในผู้ป่วยกลุ่มนี้ยังมีอยู่จำกัด

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความชุกของภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนในผู้ป่วยเด็กโรคอหิวาต์เทียมที่รักษาในโรงพยาบาลศิริราช และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนในผู้ป่วยกลุ่มนี้

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางที่จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (cross-sectional study) ในผู้ป่วยเด็กโรคอหิวาต์เทียม อายุ 5-15 ปี ที่รับการรักษาที่คลินิกจิตเวชเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่ มิถุนายน ถึง สิงหาคม 2565 โดยการสัมภาษณ์ผู้ดูแลผู้ป่วย ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรมเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การทำกิจกรรม และพฤติกรรมของผู้ดูแลเกี่ยวกับการรับประทานอาหารของผู้ป่วย และเก็บข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง และข้อมูลทางคลินิกอื่น ๆ จากเวชระเบียน

ผลการวิจัย : ผลการศึกษาผู้ป่วยเด็กโรคอหิวาต์เทียม 101 ราย ได้รับการเชิญชวนเข้าร่วมโครงการวิจัยและทุกรายได้ลงนามเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยมีค่ามัธยฐานของอายุในขณะร่วมวิจัยเท่ากับ 9 ปี พบความชุกของภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนร้อยละ 51.5 พบปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนเมื่อวิเคราะห์ด้วย univariate analysis ได้แก่ การรับประทานอาหารซ้ำ ๆ การร้องอาละวาดเมื่อถูกห้ามรับประทาน ผู้ดูแลที่ให้ผู้ป่วยรับประทานมากเพราะเห็นผู้ป่วยรับประทานแล้วมีความสุข และผู้ดูแลตม้ น้ำหวานให้ผู้ป่วยเห็น จากการวิเคราะห์ด้วย multivariate analysis พบว่ามีเพียงปัจจัยเดียวที่มีสัมพันธ์กับภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือผู้ดูแลที่ให้ผู้ป่วยรับประทานมากเพราะเห็นผู้ป่วยรับประทานแล้วมีความสุข (95%CI 1.196-10.385, p 0.022)

สรุป : ภาวะน้ำหนักเกิน/โรคอ้วนมีความชุกในผู้ป่วยเด็กโรคอหิวาต์เทียมที่สูงกว่าเด็กไทยทั่วไป และมีความสัมพันธ์กับการที่ผู้ดูแลให้ผู้ป่วยรับประทานมากเพราะเห็นผู้ป่วยรับประทานแล้วมี

ความสุข จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้คำแนะนำผู้ดูแลเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่เหมาะสม

คำสำคัญ โรคอ้วน, ภาวะน้ำหนักเกิน, ออทิซึมสเปกตรัม

Abstract

Introduction: Children with autism spectrum disorders (ASD) are more likely to be overweight/obese than general population. There have been no prevalence studies in Thai children with ASD and studies on factors associated with obesity in children with ASD are lacking.

Objective: To assess the prevalence of and factors associated with overweight/obesity in children with ASD at Siriraj Hospital.

Methods: This is cross-sectional study of children with ASD, ages 5–15 years, who were followed at the Child and Adolescent Psychiatry Clinic, Siriraj Hospital, from June to August 2022. Consented caretakers were interviewed using questionnaires developed by investigators, inquiring about demographic data, children's eating behaviors, activities, and caretakers' behaviors involving the children's eating. The children's weight and height, and other clinical data information were obtained from medical records.

Results: During the study period, 101 children, with the mean age of 9 years old, were recruited and all consented. The prevalence of overweight/obesity was 51.5%. Factors associated with overweight/obesity by univariate analysis included child's repetitive eating behavior, child's tantrums when not allowed to eat, caretaker's allowing the child to eat to make the child happy, and caretaker's drinking soft drinks in front of the child. By multivariate analysis, the only factor significantly associated with overweight/obesity was caretaker's allowing the child to eat to make the child happy (95%CI 1.196-10.385, p 0.03)

Conclusion: Overweight/obesity in children with ASD is more prevalent than in normal population and strongly associated with caretaker's behavior of allowing the child to eat to make the child happy. Counselling caretakers about appropriate feeding is essential for prevention of obesity in children with ASD.

Keywords: autism spectrum disorder, obesity, overweight

